

...

Хіросіма має три подоби – мілітаристська столиця, жертва ядерного бомбардування і місто миру. Шістдесят років назад вона була процвітаючим військовим центром, що розвивався в ході численних збройних конфліктів. Сорок відсотків міських установ використовувала Армія Японії. Багато солдат відряджали на фронт з південного порту Хіросіми, який відігравав роль важливого транспортно-комунікаційного пункту. На початку війни японські війська в односторонньому порядку окупували Китай і раділи цій перемозі, але вступивши у двобій з США на Тихому океані, зазнали поразки у морській битві при Мідвеї і мушили відійти аж до Окінави. У 1945 році майже всі великі японські міста бомбардувала американська авіація, проте мілітаристська Хіросіма залишалась незайманою. Сьогодні я розумію, що її „берегли” для ядерного удару.

6 серпня 1945 року американський літак „Енола Гей” скинув одну бомбу на Хіросіму. Це була ядерна бомба. Її вибух забрав життя 200 тисяч осіб і завдав шкоди 300 тисячам мешканцям міста. Думаю, ви можете уявити собі руйнівну силу бомби: в епіцентрі вибуху температура повітря сягала 3000 – 4000 °С, а залізо плавиться при температурі 1500 °С; швидкість ударної хвилі сягала 300 м/с, а людина не встоїть навіть під час тайфуну швидкістю 50 м/с... Руйнівна хвиля знесла всі будинки в радіусі 3 км.

В той час я була чотирнадцятирічною школяркою. Усі чоловіки були на фронті і робочих рук не вистачало. Нас змушували працювати на військовому заводі, де ми щодня виробляли боєприпаси для гармат замість уроків. Того невідворотного дня, 6 серпня, на заводі був вихідний. Я щойно поснідала вдома. Наш будинок знаходився за 1,7 км від епіцентру вибуху. Раптом, сидячи у кімнаті, я відчула потужний спалах. Він тривав лише одну третю секунди, але його теплові промені встигли випалити усіх людей на вулиці. Потім пролунав сильний вибух і будинок задрижав як під час землетрусу. Мене підкинуло в повітря і миттю жбурнуло на підлогу. Стеля з підпорами завалилася і здійняла таку куряву, що не можна було й продихнути. Я гадала, що помру, але завдяки тому, що дім був дерев'яним і одноповерховим, мені вдалось врятуватися, видержись на силі з-під завалу. Моя сукня перетворилася на дрантя, а тіло було посічене уламками скла і кровоточило. Навколо стояли розвалені будинки і повсюди чулися крики: „Допоможіть!” Якщо ви читали мангу „Босоногий Ген” (*Хадасі но Ген*), мабуть зрозумієте, що я бачила. Ті, хто опинилися в пастці під завалами власних осель, горіли у вогні, а ті, хто уцілів, були сильно покалічені і щодуху тікали від пожежі. Я з мамою прибігла до найближчого парку. В пошуках порятунку люди приходили туди один за одним. Вони були лахміттях замість одягу, і мали скуповжене волосся, що стояло сторчма.

Декілька роками пізніше мерія Хіросіми провела виставку малюнків, створених жертвами бомбардування на основі їхнього страшного досвіду. Мене сильно вразили ті картини. В них було зображено те, що я бачила на власні очі: чоловіків і жінок, обгорілі обличчя яких нагадували потворні маски; людей, які підтримували у своїх руках власні нутрощі або шукали очі, вибиті ударною хвилею; матерів, які плачучи жаліли своїх немовлят, котрим повідривало вуха та кінцівки; осіб, обпалена шкіра яких тріснула і звисала повсюди як старе ганчір'я... Від сильного шоку, всі ці люди втратили розум і щосили бігли хтозна-куди, намагаючись втекти від страшного лиха.

Тим часом пожежа розросталась, поглинаючи повалені будинки. Гасити її було нікому, оскільки усі були

поранені. Хіросіма потонула у вогні і за один вечір перетворилась на згарище. Під кінець замрячив дощ, що лив великими, чорними і жирними краплями. Він йшов з хмари, яка утворилася після вибуху в результаті підняття ударною хвилею у повітря тон радіаційного бруду і пилу. Ми раділи прохолодному дощу, гадаючи, що це допомога Небес, і купалися в ньому, не знаючи, що він небезпечний. Вночі тих, хто намок, почала бити лихоманка, хоча надворі стояло тепле літо. Від неї померло багато поранених з нашого табору, які так і не дочекались ранку.

Наступного дня ми вдвох з мамою пішли шукати мого батька. Він працював неподалік епіцентру вибуху і загинув, але ми цього не знали, тому щодня розшукували його серед попелищ. В моєму стегні стирчав трикутний уламок скла і я ходила, з болем волочачи ногу. Ледь зачувши наші кроки важкопоранені на завалах благали напоїти їх і кричали: „Води! Води!“. Ці люди помирали, скаржачись не на біль чи страждання, а лише спрагу. Їх душі і тіла були зневоднені вогнем. Сьогодні образ цих людей нагадує мені померлого за нас на хресті Ісуса Христа, який також в муках вигукнув: „Спрагну!“.

Вважалося, що треба спалювати померлих. Зібравши хмиз, поскладавши трупи і обливши їх керосином, ми спалювали їх усіх – від симпатичного сусідського хлопчика до абсолютно незнайомого перехожого. Ціла Хіросіма була великим цвинтарем – повсюди лежали купи кісток.

Чому загинуло так багато людей? Річ в тому, що перед ядерним бомбардуванням місто готувалося до звичайного нальоту і вело роботи зі знесення легкозаймистих будинків та прокладання рятувальних доріг. На цих роботах було зайнято багато школярів, особливо дівчат. Під час вибуху практично не було жодних захисних споруд, де можна було сховатися, тому багато людей загинуло. На місці будинків, що були знесені в ході попередніх робіт, солдати вирощували солодку каптоплю і після ядерного вибуху ті, хто вижив, викопували їх і їли щодня.

Однак за декілька тижнів почалися страшні речі. У людей які не зазнали поранень і були здоровими, раптово йшла кров з носа, був понос і випадало волосся. Вони помирали через променеву хворобу, яку спричинила радіація, що її приніс з собою ядерний вибух. Мій товариш також помер від цієї хвороби. Він мучився і не дав нікому спати вночі. Виснажена догляданням матір сварила сина в забутті, говорячи, щоби він дав їй хоч трохи здрімнути, але хлопець, плачучи, відповідав: „Це не моя вина, що я захворів! Поверніть мені здоров'я! Я хочу жити!“. Йому було лише шість років. Незабаром він помер.

Серед постраждалих було також чимало юних дівчат, які втратили вроду через тяжкі опіки на обличчі. Їх називали „дівами ядерного вибуху“, бо вони були змушені вести самотнє життя. Одна з них склала наступний вірш „О посмішко, вернись!“:

*Холодну долю прийняла я,
Живу у сумі й самоті.
О, зникла посмішко дівоча,
Вернися ж знову, в майбутті!*

Сьогодні ці жінки є живими свідками трагедії у Хіросімі. Вони працюють посланцями миру по всьому світу, закликаючи до знищення ядерної зброї.

...

Я прийняла благодать хрещення за 4 роки після бомбардування. Отримавши можливість молитися за упокій померлих і мир, я нарешті здобула душевний спокій. Відтоді я відчуваю необхідність нести усім людям кричуще

посланя Хіросіми від імені загиблих.

У сучасному світі зберігається понад мільйон ядерних бомб, рівних тій що була скинена на Хіросіму. Як свідок ядерного бомбардування і мешканка Хіросіми, я вважаю, що слід постійно нагадувати про те, що ядерна зброя знищить людство. Треба говорити про те, що сталося 6 серпня 1945 року.

Війна руйнує, а мир відновлює зруйноване. У стосунках між друзями ненависть та суперечки руйнують довіру, а усвідомлення своєї слабкості, молитва і взаємодопомога вибудовують мир. Бажаю, аби кожен з нас, молячись, замислився над тим, що він може зробити для розбудови миру.

На останок, хотілося б завершити цю оповідь піснею „Не допустимо ядерного бомбардування”:

Батьківщина моя рідна – згарище пусте.

Там, де матір поховав я, білоцвіт цвіте...

Недопустимо чергову ядерну війну!

Зупинимо по всім світі остраху ману’!

Автор:

Хатторі Сецуко,

прихожанка Римо-католицької церкви Ноборі, м. Хіросіма;
матір Хатторі Дайсуке, священика римо-католицької церкви м. Фукуяма.

Переклад:

Олександр Коваленко,

аспірант Хіросімського університету.